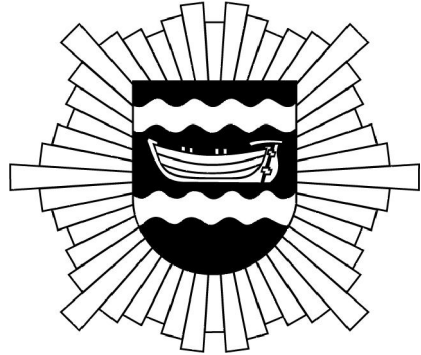

VALVONTASUUNNITELMA

**KESKI-UUDENMAAN
PELASTUSTOIMEN
LIKELAITOKSEN**

VALVONTA 2017

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen valvontasuunnitelma

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen valvontasuunnitelman valmistelee ja ylläpitää Turvallisuuspalvelun -tulosyksikkö. Valvontasuunnitelma päivitetään vuosittain ja muutoinkin mikäli siihen on erityinen syy. Valvontasuunnitelman ja sen muutokset hyväksyy pelastusjohtaja. Valvontasuunnitelma annetaan tiedoksi pelastuslaitoksen johtokunnalle. Aluehallintovirasto valvoo valvonnan toteuttamista osana pelastustoimen palvelujen saatavuuden ja tason valvontaa.

Tämä valvontasuunnitelma on järjestyksessään Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kuudes. Valvontasuunnitelman päivittämisessä vuodelle 2017 on otettu huomioon Keski-Uudenmaan pelastustoimialueen voimassa oleva riskianalyysi vuodelta 2012, tiedot valvonnan toteutumisesta ja vaikuttavuudesta vuosina 2012, 2013, 2014, 2015 ja 2016 sekä pelastuslaitosten yhteistyöverkoston puitteissa tuotettu valvontasuunnitelmien päivitysaineisto. Valvontasuunnitelmassa on huomioitu myös muita yhteiskunnallisia toimintoja, tapahtumia sekä niiden edellyttämiä toimintatapoja. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksessä 2013–2016 on linjattu toimintaan käytettävät resurssit. Palvelutasopäätös 2017-2020 tulee vahvistuttuaan mahdollisesti aiheuttamaan muutoksia valvontasuunnitelman sisältöön.

Valvonnan maksut on määritelty pelastuslaitoksen taksaluettelossa. Pelastuslaitoksen maksut ja taksat hyväksyy pelastuslaitoksen johtokunta. Valvontasuunnitelma on julkinen asiakirja. Valvontasuunnitelma julkaistaan pelastuslaitoksen internetsivuilla ja lisäksi tarkastuskohteita tiedotetaan valvontasuunnitelman tuomista muutoksista valvontakäyntien yhteydessä.

Vantaalla 31.3.2017

pelastusjohtaja Jyrki Landsted

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	2
1.1 Valvontasuunnitelman tarkoitus	2
1.2 Valvonnan toteutus.....	2
2. Valvonta vuonna 2017	4
2.1 Kohteiden määräaikainen valvonta.....	4
2.2 Asuinrakennusten ja niihin verrattavien kohteiden valvonta.....	7
2.3 Reaktiivinen valvonta	7
2.4 Vaarallisten kemikaalien sekä pyroteknisten tuotteiden valvonta	9
2.5 Kohdekokonaisuuksien valvontamenettelyt	10
2.6 Viranomaisyhteistyö	11
2.7 Nuohoustoiminta.....	11
2.8 Päivystävä palotarkastaja	12
2.9 Onnettomuuskehityksen seuranta	12
3. Resurssit ja seuranta	13
3.1 Onnettomuuksien ehkäisytyöhön käytettävät resurssit.....	13
3.2 Valvonnan seuranta vuonna 2017	14
3.3 Valvonnan vaikuttavuus	15
3.4 Osaamisen hallinta.....	15
3.5 Valvonnan tietorekisterit ja niiden ylläpito	15
4. Valvonnan toteuma vuonna 2016.....	16

Liitteet

Liite A: Periaatteelliset valvontavälit

Liite B: Yhteenveto valtakunnalliseen ohjeistukseen tehdyistä valvontavälien muutoksista

Liite C: Valvonnan kohdentaminen TUTOR-mentelmää hyödyntäen

1. Johdanto

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen toiminnallisena tavoitteena on, että ”Keski-Uudellamaalla on hyvä turvallisuuskulttuuri sekä tehokas pelastustoimi ja ensihoitopalvelu ja että Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on arvostettu.”

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen perustehtävänä on tuottaa ja ylläpitää turvallisuutta. Merkittävä osa perustehtävän hoitamisesta on onnettomuuksia ehkäisevä työ sekä varautumisen kehittäminen.

1.1 Valvontasuunnitelman tarkoitus

Pelastuslain 79 §:n mukaan pelastuslaitoksella on yleinen velvoite valvoa alueellaan pelastuslain 2 luvun mukaisia jokaiselle asetettuja velvollisuuksia sekä 3 luvun mukaisia toiminnanharjoittajalle ja rakennuksen omistajalle ja haltijalle asetettuja velvoitteita. Valvontavelvoitteen suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä. Valvontatoiminnan tueksi pelastuslaitos suorittaa kokoaikaista toimintaympäristön arviointia varmistaakseen valvontatoiminnan tarkoituksenmukaisen kohdentamisen.

Pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Valvonnan on perustuttava riskien arviointiin, ja sen tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Valvontasuunnitelmalla pyritään kohdentamaan pelastuslaitoksen valvontaa alueen riskien ja muiden erityisten valvontatarpeiden tai –teemojen mukaisesti. Valvontasuunnitelmassa määritellään eri valvonnan kohdetyyppien keskimääräinen valvontaväli ja sen määrittelyyn vaikuttavat tekijät. Valvontasuunnitelma tarkistetaan vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy.

1.2 Valvonnan toteutus

Pelastuslaitoksen suorittama valvonta kohdistuu lainsäädännössä pelastusviranomaisten valvottavaksi määrättyjen säännösten noudattamiseen, toimenpiteisiin puutteiden korjaamiseksi sekä toiminnan turvallisuustason seurantaan ja parantamiseen. Valvonnassa korostetaan riskintuottajan omaa vastuuta ja kohteen oman toiminnan merkitystä turvallisuuden parantamisessa. Valvontatoiminnassaan pelastusviranomainen toteuttaa myös pelastuslain 27§ 1. mom. mukaista paloturvallisuuteen ja muuhun onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvää ohjausta, neuvontaa ja valistusta. Valvontatoimenpiteisiin kuuluvat myös Pelastuslain 105 ja 106 §:ssä mainitut pakkokeinot ja rangaistukset.

Palveluja määritettäessä pyritään löytämään ne työmuodot, joiden kautta lisäarvo kohteen ja alueen turvallisuudelle on suurin. Valvonnan lisäksi pelastuslaitos hyödyntää turvallisuuden parantamisessa esimerkiksi

varautumisen asiantuntijapalveluja, turvallisuusviestintää, rakentamisen ohjausta sekä muuta viranomaisten ja yhteistoimintatahojen yhteistyötä.

Valvonnan työmenetelminä käytetään kohteen fyysisten toimitilojen tarkastamista, kohteen toimintatapakulttuurin arviointia, asiakirjavalvontaa, pelastustoimen laitteiden toimintakunnon ja riittävyden valvontaa, oma-valvontailmoitusten tasoa, riskipotentialikohteiden etsintää, viestintää sekä muita sellaisia toimintamalleja joilla edesautetaan ja myötävaikutetaan turvallisen toimintaympäristön syntymistä.

2. Valvonta vuonna 2017

2.1 Kohteiden määräaikainen valvonta

Valvonnan suunnittelussa lähtökohta on, että valvontakohteille määritellään tarkastusvälit riskitason perusteella. Arvioinnissa on hyödynnetty kansallista valmistelua, jonka puitteissa on määritelty vahinkoriskiin perustuen lähtökohtainen valvontaväli. Valvontavälien määrittely on tehty hyödyntäen tietoa erityyppisten kohteiden omaisuus- ja henkilövahinkoriskeistä.

Valvontaa voidaan toteuttaa myös asiakirjojen perusteella suoritettavana asiakirjavalvontana.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos hyödyntää valvontatoiminnassa soveltuvin osin riskienarviointiin ja luokitteluun perustuvaa laadullista TUTOR- riskienarviointijärjestelmää, joka kannustaa ja ohjaa kohteena olevaa organisaatiota saavuttamaan toiminnan tason, jossa riskitasoa seurataan ja turvallisuutta parannetaan omatoimisesti. TUTOR on Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kehittämä valvonnan työväline, jota voidaan käyttää perinteistä valvontatyötä täydentävänä elementtinä. TUTOR- arviointi onkin tarkoitettu organisaatioiden oma toimisen valvonnan tukemiseen ja motivointiin.

Määräaikaisessa valvonnassa yhtenä toimintamallina käytetään kohdekokonaisuuksien valvontaa jolla tarkoitetaan yhden saman toiminnanharjoittajan piirissä olevien yhdenmukaisten toimintojen kokonaisuuden keskitettyä valvontaa ja ohjausta. Työvälineenä käytetään TUTOR MAX – arviointia. Tällaisiksi kokonaisuuksiksi valittiin vuonna 2016 huoltoasematoiminta, kuntien opetustoimen ja varhaiskasvatuksen rakennukset ja toiminta. Työskentely näiltä osin jatkuu.

Vuoden 2017 aikana kartoitetaan Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen toiminta-alueella olevat paloturvallisuuden riskipotentiaaliset kulttuurihistorialliset kohteet.

Yhteiskunnallisten toimintojen kannalta tärkeiden kohteiden ja toimintojen kartoitus jatkuu osana vuoden 2017 valvontakokonaisuutta.

Suomeen ohjautuvien pakolaisten vastaanottokeskusten perustamisvaiheen sekä käytönaikaista valvontaa tehdään pysyvänä säännönmukaisesti.

Pelastuslain 20§ mukainen poistumisturvallisuuden arviointiprosessi jatkuu edelleen yhtenä painopisteellisenä valvontakokonaisuutena.

Määräaikaisten valvontakohteiden valvontavälin uudelleen määrittelyyn otettu käyttöön Tutor arvioinnissa käytettävä numeerinen arviointi (1-5) ja tämän pohjalta muodostettu kohteen riskiluokka (1-4).

Määräaikaisen valvonnan piiriin vuonna 2017 kuuluu noin 1412 eri toiminnallista kohdetta, joiden lisäksi valvotaan asuinrakennuksia luvussa 2.2. esitetyn mukaisesti. Ks. taulukko 2.

Kohteiden määräaikaisvalvonnan yhteydessä havaittuja puutteita valvotaan joko asiakirjavalvontana tai jälki-valvontakäynnillä kohteessa. Jälkivalvonnan osuutta korostetaan valvonnan vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Taulukko 1. Määräaikaisen valvonnan piiriin kuuluvien kohteiden lukumäärät. (Taulukon kohdelukumäärä tarkentuu vuosittain Merlot tietokannan täsmeytymisen myötä)

	Yht
A1 Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet	383
Keskussairaalat, muut sairaalat	8
Terveyskeskusten vuodeosastot	8
Terveystieteiden erityislaitokset ja vastaavat	31
Palveluasuminen	212
Lasten- ja koulukodit, ymp. vrk. päiväkodit, vankilat	56
Ammatilliset perhekodit	5
Hotellit, loma, lepo- virkistyskodit yms.	31
Vuokr. lomamökit ja osakkeet, leirintäalueet	6
Asuntolat, muut asuntolarakennukset	16
Vastaanottokeskukset	6
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit	613
Päiväkodit	380
Yleissivistävät oppilaitokset	182
Keskiasteen oppilaitokset	31
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset	10
Muut opetusrakennukset	9
A3 Kokoontumis- ja liiketilat	1266
Liike- ja tavaratalot, myym. hallit, kauppakeskukset	531
Anniskeluravintolat	108
Ruokaravintolat	36
Teatteri- ja konserttirakennukset	7
Kirjastot, museot, näyttelyhallit	26
Uskonnollisten yhteistöjen rakennukset	80

Muut kokoontumisrakennukset	266
Liikenteen rakennukset	255
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	2137
Energiatuotannon rakennukset	91
Infrastruktuurin kannalta merkittävät	10
Teollisuushallit ja muut teollisuusrakennukset	1026
Teollisuus- ja pienteollisuustalot	389
Varastorakennukset	647
A5 Maatalouden tuotantotilat	960
Maatalousrakennus, AVI:n ympäristölupa	3
Maatalousrakennus, kunnan ympäristölupa	24
Erilliset viljankuivaamorak. ja muut maatalousrak.	934
A6 Muut rakennukset	693
Toimistot, työpaikkatilat	234
Palo- ja pelastustoimen rakennukset	26
Rakennus kytketty hätäkeskukseen	35
Palo- ja räjähdysvaaralliset tilat	127
Seveso-kohteet ja vastaavat	82
Turvetuotantoalueet	0
Kulttuurihistorialliset rakennukset	35
Muut rakennukset ja kohteet	59
Rakennus tyhjillään	16
Edellä olevat yhteensä	5997
Asuinrakennukset ja vapaa-ajan asuinrakennukset	83235
Asuinrakennukset	79399
Vapaa-ajan asuinrakennukset	3834
Yhteensä	89282

Taulukko 2: Vuonna 2017 tarkastettavat kohteet

KOHDERYHMÄ	2017
Kokoontumis- ja liiketilat	316
Teoll. ja varastorakennukset	544
Maatalousrakennukset	7
Muut kohteet	102
Kohde ymp.vuorokaut. käytössä	115
Opetusrak. ja päiväkodit	326
YHTEENSÄ	1 410

Asuinrakennukset	559
Asuinrakennusten omavalvonta (lukumäärä perustuu VTJ:n kiinteistötietoihin)	6701
Vapaa-ajan asuinrakennukset	0
YHTEENSÄ	7260

2.2 Asuinrakennusten ja niihin verrattavien kohteiden valvonta

Asuinrakennusten ja vastaavien kohteiden osalta valvontamuotoina käytetään jälkivalvontakäyntejä sekä omavalvontaa. Vuonna 2017 omavalvontaa suoritetaan pientaloasuntoihin vuoden 2015 konseptin mukaan sekä kerrostalojen osalta kokeilumuotoisesti. Valvottavat kohteet valitaan riskiperusteisesti hyödyntäen tietoja mm. yleisimpien syytymissyiden esiintymisestä alueella sekä muita käytettävissä olevia riskitietoja.

Pienasuinrakennuksiin tehtävä valvonta kohdennetaan vuoden 2016 omavalvontakohteiden jälkivalvontana. Jälkivalvontaa toteutetaan kohteisiin joissa omavalvontamateriaali ei ole palautunut sekä kohteisiin jossa omavalvonnassa on havaittu puutteita joita ei ole pystytty heti korjaamaan. Lisäksi satunnaisotannalla tarkastetaan asuinrakennuksia, joiden mahdolliset puutteet on ilmoitettu korjatuiksi.

Pelastuskalustolla suoritetaan kiinteistöaluille erillistä pelastusteiden kunnon ja toimivuuden valvontaa. Käytänteitä vakioidaan vuoden 2017 aikana, sekä nostolava-autojen kuljettajat koulutetaan pelastustievalvontaan. Koulutusaineiston valmistelusta vastaa valvontatoimisto.

2.3 Reaktiivinen valvonta

Määräajoin toistettavien valvontakäyntien lisäksi pelastuslaitos suorittaa valvontaa, jonka määrään pelastuslaitos ei yksin omilla toimillaan voi vaikuttaa. Tällaista epäsäännöllistä valvontaa ovat mm. käyttöönottovalvon-

ta, pyynnöstä tai ilmoituksen perusteella tehtävät valvontakäynnit, asiakirjojen käsittely ja päätösvalmistelu sekä hallinnollisten pakkokeinojen menettelyt.

Käyttöönottovalvonta

Pelastuslaitos suorittaa käyttöönottovalvontaa, jolla tarkoitetaan pääsääntöisesti valvontakäyntejä, jotka tehdään yleensä samaan aikaan tai juuri ennen rakennusvalvontaviranomaisen uuden rakennuksen käyttöönotto-tarkastusta. Uusia valvontakohteita tulee säännöllisesti ja toisaalta vanhoja kohteita vastaavasti poistuu.

Ylimääräinen valvonta

Ylimääräinen valvonta on pelastusviranomaisen päättämä valvontatapahtuma, joka liittyy esimerkiksi toiselta viranomaiselta tai kansalaiselta tulleeseen ilmoitukseen henkilö- tai paloturvallisuuteen liittyvistä puutteista. Ylimääräisen valvonnan suorittamisessa käytetään tapauskohtaista riskiperusteista harkintaa.

Ylimääräistä valvontaa suoritetaan vuoden ja vuorokauden eri aikoina erilaisten yleisötilojen käytön aikaisena valvontana.

Pelastusviranomainen kehittää oman valvontatoimen tueksi erilaisia tiedonhankintamenetelmiä joilla tunnistaa paloturvallisuuden riskipotentiaalisia kohteita.

Yleisötilaisuuksien valvonta

Yleisötilaisuuksien valvontaa suoritetaan tapahtumakohtaisen riskiarvion perusteella. Riskiarvioinnissa kiinnitetään huomiota mm-. tapahtuman luonteeseen, tapahtumapaikan palo- ja poistumisturvallisuuteen, osallistujamäärään sekä mahdollisesti käytettävään pyrotekniikkaan ja ilotulitteisiin.

Kemikaalikohteiden valvonta

Pelastusviranomaisen tehtävän on ehkäistä ja torjua vaarallisten kemikaalien sekä räjähteiden valmistuksesta, käytöstä, siirrosta, varastoinnista, säilytyksestä ja muusta käsittelystä aiheutuvia henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoja sekä edistää yleistä turvallisuutta Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kanssa yhteistyössä. Pelastusviranomainen suorittaa kemikaalien valvontaa määräaikaisen valvonnan yhteydessä ja ulkopuoleisten ilmoitusten osalta sekä ennakkoon sellaisissa yrityksissä (ennen toiminnan aloittamista), jotka ovat kemikaalien käsittelyn tai varastoinnin johdosta ilmoitusvelvollisia pelastusviranomaiselle.

Rakenteellisen paloturvallisuuden ohjaus ja neuvonta

Rakennusvalvonnan kanssa tehtävä yhteistyö on merkittävässä roolissa turvallisuuspalvelujen työn kokonaisuudessa. Työssä korostuvat merkittävänä tehtäväalueina rakennussuunnittelijoille annettu ohjaus ja neuvonta rakennusten paloturvallisista rakenneratkaisuista, erityissuunnitelmien hyväksyntä, vaarallisten kemikaalien varastoinnin valvonta, alueen suuret rakennushankkeet ja pelastustoiminnan mahdollistaminen kohteessa.

2.4 Vaarallisten kemikaalien sekä pyroteknisten tuotteiden valvonta

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos valvoo vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/ 2005) §24 mukaista vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen teknisen toteutuksen ja toimintatapojen vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta sekä sitä, että tuotantolaitos on säännösten ja pelastusviranomaisen toimintaa koskevan päätöksen mukainen.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos tarkastaa **vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia** harjoittavan tuotantolaitoksen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuuden ennen tuotantolaitoksen käyttöönottoa tehtävällä asiakirjavalvonnalla ja valvontakäynnillä. Valvontakäynnillä kiinnitetään huomiota tuotantolaitoksen turvalliseen käyttöön, laitoksen rakenteiden, laitteistojen ja varusteiden huoltoon ja kunnossapitoon, henkilöstön koulutukseen ja opastukseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin.

Käyttöönottoon kohdentuvan valvonnan lisäksi Keski-Uudenmaan pelastuslaitos toimittaa valvontakäynnin vaarallisia kemikaaleja käsitteleviin ja varastoihin tuotantolaitoksiin tämän suunnitelman liitetaulukkoissa määrätyn määrävälein. Valvonnassa kiinnitetään erityisesti huomiota tuotantolaitoksen turvalliseen käyttöön, laitoksen rakenteiden, laitteistojen ja varusteiden huoltoon ja kunnossapitoon, henkilöstön koulutukseen ja opastukseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin. Edellä mainittu valvonta ei koske pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos valvoo sumutuspolttimella varustettujen **öljylämmityslaitteistojen** turvallisuutta suorittamalla öljylämmityslaitteistoon kohdennetun valvontakäynnin kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun toiminnanharjoittaja on saattanut käyttöönotettavan öljylämmityslaitteiston pelastuslaitoksen tietoon.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos valvoo **ilotulitteiden käyttöä, pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä sekä räjähteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käyttöä erikoistehosteina** siten kuin niistä kemikaaliturvallisuuksissa säädetään. Pyroteknisten tuotteiden kaupan varastoihin toimitetaan valvontakäynti vuosittain ajoittuen ilotulitteiden kaupan myyntisesonkiin. Lisäksi pyroteknisten tuotteiden kaupan varastoihin kohdennetaan asiakirjavalvontaa ennen toiminnan aloittamista. Valvontakäynti kohdennetaan erityisesti pyroteknisten tuotteiden varastointiin varmistaen, että varastopaikat ovat säännösten ja annetun päätöksen mukaiset.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos osallistuu yhteistyössä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston **kanssa laajamittaista kemikaalien teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien laitosten valvontaan.**

2.5 Kohdekokonaisuuksien valvontamenettelyt

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on vuonna 2014 käynnistänyt suurasiakkaiden palvelumallin pilotoinnin. Palvelumallin tavoite on luoda pelastuslaitoksen tarjoamista palveluista ehjä, koordinoitu kokonaisuus, jossa pelastuslaitoksen valvontatoiminnot, koulutuspalvelut ja operatiivinen harjoittelu kohtaavat saman asiakkaan eri kiinteistöjen ja toimintojen osalta hallitusti. Vuonna 2015 palvelumallin uutena asiakkuutena alkoi yhteistyö Vantaan sivistystoimen kanssa. Mallin puitteissa kehoitettiin mm. koulutuksen ja harjoittelun kohdentamista ja konsernitason turvallisuustason arviointia sekä selvitetään eri valvontamenettelyjen tehokasta hyödyntämistä.

Vuonna 2016 toimintaa laajennettiin vuosina 2014 ja 2015 saatujen kokemusten perusteella siten, että yhdelle toiminnanharjoittajalle kuuluvia kokonaisuuksia otettiin hallintaan keskitetysti. Käytännössä tämä tarkoitti yhdelle toiminnanharjoittajalle kuuluvien, samankaltaisten kohteiden valvontaa keskitetysti. Kokonaisuuksien kartoitusta jatketaan vuonna 2017. Keskitetyn valvonnan yhteydessä kartoitetaan tarvittaessa asiakkaan tarpeet muille pelastuslaitoksen palveluille kuten turvallisuuskoulutuksille ja yhteisharjoituksille.

Valvontamallissa keskitetty valvonta aloitetaan toiminnanharjoittajan turvallisuusjohtoon tehtävällä TUTOR MAX- arvioinnilla. Arvioinnin yhteydessä kartoitetaan yrityksen turvallisuusjohtamisen nykytila sekä kyvyt vastata omatoimista varautumista koskeviin velvoitteisiin. Samassa yhteydessä annetaan neuvontaa omatoimisen varautumisen tukemiseksi. Lähtökohtaisesti asiakkaan kanssa sovittavin menettelyin (valvontakäynnit, asiakirjavalvonta, omavalvonta) toteutetaan toiminnanharjoittajan eri toimipisteiden valvontaa. Valvonnan lopuksi valvonnan kohde saa yhteenvedon tehdyistä havainnoista. TUTOR- arvioinnin perusteella ja valvonnan yhteydessä tehtyjen havaintojen perusteella sovitaan jatkotoimista valvonnan kohteen kanssa.

Valvontamallin mukaisia valvontakokonaisuuksia olivat vuonna 2016 mm. kaikkien kuntien sivistystoimet sekä jakeluasemaketjut sekä lentoasemalla toimivat suurimmat toiminnanharjoittajat. Näiden kohteiden valvonta on tarkoituksenmukaisinta hoitaa keskitetysti, jolloin valvonnan kohteella on yksi pelastusviranomaisen edustaja, jonka kanssa asioida. Vuonna 2016 toimialueen kuntien sivistystoimien kanssa (koulut ja päiväkodit) aloitettiin sivistystoimien omatoimisen varautumisen tukeminen asiantuntijapalveluna sekä valvontatoimenpiteet TUTOR MAX – työkalua käyttäen. Valvonnan tavoitteena on organisaatiokulttuurin kehittäminen oma-aloitteista turvallisuuden ylläpitoa kohti. Työskentely jatkuu siten, että vuoden 2017 aikana alueen koulut valvotaan omavalvonnan menetelmiä hyödyntäen. Päiväkotikiinteistöjen osalta tehdään Kuuma-kuntien alueella kohdekohtainen kartoitus, joka Vantaan alueella tehtiin vuoden 2015 aikana. Kartoituksen tarkoitus on saada ajantasainen tilannekuva alueen päiväkotikiinteistöjen kokonaisturvallisuuden tilanteesta.

2.6 Viranomaisyhteistyö

Viranomaisyhteistyöllä pyritään ensisijaisesti turvallisuuden tuottamiseen valvontatyössä mm. vaihtamalla riskitietoa ja toteuttamalla tarvittavia toimenpiteitä, kuten yhteisiä valvontakäyntejä.

Rakenteelliseen paloturvallisuuteen liittyvän valvonnan osalta tehdään tiivistä yhteistyötä rakennusvalvontaviranomaisten kanssa. Kemikaalivalvonnassa tehdään yhteistyötä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kanssa.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos toimii yhteistyössä Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen kanssa yleisötapauksien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuuden varmistamiseksi.

Kuntien ympäristö- ja terveysturvaviranomaisten kanssa tehdään yhteistyötä tarvittaessa. Ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa tehtävä yhteistyö on tiivistä vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin osalta. Valtion ympäristö- ja työsuojeluviranomaisten kanssa tehdään yhteistyötä tarvittaessa. Kaavoituksen osalta pelastuslaitos pyrkii olemaan mukana osallistumisen arviointisuunnitelmaa laadittaessa ja tämän jälkeen varsinaisessa kaavan laatimisessa. Kaavoituksessa pyritään varmistamaan, että pelastuslaitoksen toimintaedellytykset säilytetään, että rakenteellinen paloturvallisuus kyetään takaamaan ja että vaarallisia kemikaaleja varastoivien laitojen aiheuttama vaara huomioidaan kaavoituksessa. Pelastuslaitos tekee yhteistyötä kuntien tekniikan ja ympäristön toimialojen kanssa esimerkiksi sammutusvesien saatavuuden varmistamiseksi.

Pelastuslain 42 §:n 2 momentin mukaan jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusrisikin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.

2.7 Nuohoustoiminta

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen toimialueen kunnissa nuohoustoimen järjestämisen tapa muuttui vuoden 2015 alusta. Tuolloin nuohoustoimi muuttui asukkaan ja nuohoojan väliseksi sopimusperusteiseksi nuohoustapahtumaksi. Kunnissa siis luovuttiin piirinuohousjärjestelmästä.

Muutoksen jälkeinen nuohoustoimeen liittyvä pelastusviranomaisen valvonta perustuu nuohoojien tekemiin ilmoituksiin tulisijojen ja hormien korjaustarpeesta. Kiinteistön haltijoiden velvoitetta suorituttaa nuohous valvotaan palotarkastusten yhteydessä.

2.8 Päivystävä palotarkastaja

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ylläpitää virka-aikaisesti päivystävän palotarkastajan palvelujen saatavuutta. Palvelulla halutaan mahdollistaa kuntalaisille sujuva tiedonsaanti sekä ongelmaratkaisujen saatavuus.

2.9 Onnettomuuskehityksen seuranta

Pelastuslain 41§ ja 43§ mukaisesti pelastusviranomaisen tulee suorittaa omalla alueellaan palontutkintaa sekä seurata onnettomuuksien kehityssuuntia. Näitä toimintoja varten Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ylläpitää valvontatoiminnan rinnalla onnettomuuksien tutkinnan ryhmää. Onnettomuuksien seurannan tarkoituksena on tarkastella tapahtumien seuraamuksia, edellyttää tarvittavia korjaustoimenpiteitä sekä havaintojen kautta muodostaa käsitystä valvontatoimintaa tarvittavista valvontatapojen ja kohteiden muutostarpeista.

Onnettomuustutkinnan ryhmä järjestäytyi vuoden 2016 aikana uudelleen, ja jatkossa tutkintatehtävää hoidetaan virka-aikana päivystysluonteisesti. Tällä pyritään takaamaan tarkempi seulonta eri onnettomuustyyppien osalta sekä takaamaan ryhmän tiedonsaanti tutkintakynnyksen ylittävien tehtävien osalta.

Kansallisena tutkinnan teemana on vuonna 2017 asuintilojen rakennuspalot ja mahdollisuuksien mukaan rakennuspalovaarat. Tämä tulee aiheuttamaan arviolta noin 200 kpl eritasoisia tutkintoja Keski-Uudenmaan pelastustoimialueella. Teemanmukaisten tutkintojen sisällöt liittyvät palovaroitinten toimintaan, asukkaiden poistumismahdollisuuksiin ja toimintakykyyn sekä pelastustoiminnan kulkuun. Muiden tutkittavien onnettomuuksien osalta sovelletaan aikaisemmin käytössä olleita onnettomuuksien tutkintakynnyksiä.

3. Resurssit ja seuranta

3.1 Onnettomuuksien ehkäisytyöhön käytettävät resurssit

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksella onnettomuuksien ehkäisytyötä tehdään valvontatoiminnan ja turvallisuusviestinnän keinoin. Asiaan liittyviä henkilö resursseja ovat palotarkastajat, turvallisuuskouluttajat, palomestarit, paloiesimiehet, palomiehet, sairaankuljettajat sekä sopimuspalokunnat. Turvallisuusviestinnästä on laadittu erillinen toimintasuunnitelma.

Onnettomuuksien ehkäisyn laskennallinen resurssivaraus htv 2012 - 2017

Onnettomuuksien ehkäisyn resurssit	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Palotarkastajat				22	22	22
Turvallisuuskouluttajat				5,5	5	5
Palomestarit (laskennallinen työaikavaraus)				2	3	3
Paloiesimiehet (laskennallinen työaikavaraus)				2	3	3
Työvuorot (laskennallinen työaikavaraus)				10	11	10
Sopimuspalokunnat (laskennallinen työaikavaraus)				1,5	1,5	1,5
Päätoimiset (htv)	26	26	26			
Osa-aikaisesti toimivat (htv)	0,3	0,3	0,5			
Työvuorot (htv)	3,6	1	1			
Sopimuspalokunnat (htv)	1,2	1,3	1,5			
Muut sopimuksen perusteella toimivat (htv)	0,3	0,2	0,01			
Yhteensä (htv)	31,4	28,8	29	43	45,5	44,5
Väestömäärä 31.12.20xx				444 268	449 419	
Väestömäärän muutos alueella	+ 3 809	+ 4 648	+4 286	+5 416	+5 151	
Resurssit 10 000 asukasta kohden (htv/10 000 as)	0,72	0,67	0,66	0,97	1,00	

Valvonnan resurssikohdentaminen vuonna 2017

Toiminnan muoto	Suunniteltu henkilötyöaika, htv
Määräaikainen valvonta	10 htv +3htv peto- osasto
Pientalojen omavalvonnan jälkivalvonta	10 htv peto- osasto
Pelastustoimen laitteiden testaus peto-osastolla	2 htv
Pelastustievalvonta peto-osastolla	1 htv
Kokoontumistilavalvonta peto-osastolla	1 htv
Omatoiminen valvonta	0,5 htv
Kemikaalivalvonta	1,5 htv
Rakenteellisen paloturvallisuuden ohjaus ja neuvonta	6 htv
Reaktiivinen valvonta	1 htv
Päivystävä palotarkastaja	1 htv
Onnettomuuden tutkinta	0,5 htv
Valvonnan suunnittelu	0,3 htv
Rekisterien ylläpito	0,3 htv
Osaamisen ylläpito	1 htv
Toiminnan ohjaus	2 htv
Yhteensä:	24 htv + 17 htv peto-osasto

3.2 Valvonnan seuranta vuonna 2017

Valvontatyön toteutumista seurataan kuukausittain yksityiskohtaisen suoritekirjanpidon perusteella. Vuoden 2016 aikana toteutettiin laadun ja vaikuttavuuden seuranta suorittamalla asiakaskysely sekä tekemällä palotarkastuspöytäkirjojen sisällön arviointi. Vuonna 2017 pöytäkirjojen sisällön arviointia kehitetään ja pelastusviranomaisen toiminnan laadun valvonnassa pyritään vakioituihin menettelyihin vaatimustason mukaisten suoritteiden ylläpitämiseksi.

3.3 Valvonnan vaikuttavuus

Keskeisenä valvontatoiminnan tavoitteena on toiminnallisen aktiviteetin kohdentaminen riskiperusteisesti, valvonnan vaikuttavuuden luomista laadullisesti ja osin määrällisesti toiminnanharjoittajien omatoimista varautumista tukien työmenetelmien ollessa monipuolisia.

3.4 Osaamisen hallinta

Osaamisen hallinnan tueksi pelastuslaitos ylläpitää erillistä sisäistä koulutusohjelmaa. Tämän lisäksi henkilöstö osallistuu alan piirissä järjestettäviin erillisiin koulutustilaisuuksiin. Pelastuslaitosten keskinäisen kumppanuusverkoston välinen tiedon vaihto ja toimintatapa vertailu tukee hyvien käytänteiden käyttöön ottamista.

3.5 Valvonnan tietorekisterit ja niiden ylläpito

Valvontatoiminnan keskeisenä tietorekisterinä toimii pelastuslaitoskohtainen Merlot Palotarkastus -ohjelma. Osoiterekisterin perustietojen saanti tehdään kuntarekisterin tietokannasta. Valvontatoiminnallisten tietojen päivittäminen tapahtuu työntekijäkohtaisesti sekä erikseen rekisterin ylläpitäjän tekemänä.

4. Valvonnan toteuma vuonna 2016

Vuoden 2016 aikainen valvontatoiminta toteutui ja kohdentui taulukossa mainitulla tavalla. Valvontasuunnitelman mukaista määräaikaivalvontaa suoritettiin A1-A6 kohteisiin 1234 kpl ja asuinrakennuksiin tai niihin verrattavissa oleviin kohteisiin yhteensä 5009 kpl. Osa asuinrakennusten valvonnasta toteutettiin omavalvonnan menetelmällä. Lisäksi valvontaa kohdistettiin toiminnanharjoittajiin, joilla on useita toimipisteitä Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueella TUTOR MAX – työkalua hyödyntäen.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos 2016	Tavoite	Toteutuma
Määräaikaiset valvontakäynnit A1- A6	1 363	1 234
Omavalvonta	4 319	3 802
Asuinrakennukset ja vapaa-ajan asunnot	2 430	1 944
Jälkivalvonta		481
Käyttöönottovalvonta		388
Ylimääräinen valvonta		234
Kemikaalivalvonta		488
Yleisötapahtuman valvonta		395
Muu asiakirjavalvonta		1 254
Muu luokittelematon valvonta		153
Yht.		9 636
Erimuotoinen ohjaus ja neuvonta kertaa		12 189
Rakentamiseen liittyvät paloturvallisuuden lausunnot, kpl		1 483

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella valvonnan toteutuma vuonna 2016

Liite A: Periaatteelliset valvontavälit

Taulukko A1: Ympäri vuorokautisessa käytössä olevien kohteiden (A1) palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

Palotarkastusten ohjeellinen väli		TUTOR- menetelmä	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Keskussairaalat, muut sairaalat	A100	Basic		12						
Terveyskeskusten vuodeosastot - sprinklattu - sprinklaamaton	A105	Mini		12	24					
Terveystieteiden erityislaitokset, muut terveydenhuoltora- kennukset (vain päiväkäytössä)	A110	Mini					48			
Vanhainkodit, kehitysvammaisten hoitolaitokset, palveluta- lot, muut vastaavat poistumisturvallisuus selvityskohteet (palveluasuminen) - sprinklattu - sprinklaamaton	A115	Mini		12		36				
Lasten- ja koulukodit, vankilat, ympärivuorokautiset päivä- kodit sprinklaamattomat vankilat	A130	Light		12		36 ¹⁾				

<i>sprinklaamattomat lasten- ja nuorisokodit</i>		<i>Mini</i>			24				
<i>sprinklaamattomat ympärivuorokautiset päiväkodit</i>		<i>Mini</i>			24				
<i>sprinklatut vankilat</i>		<i>Light</i>			24		48¹⁾		
<i>sprinklatut lasten- ja nuorisokodit</i>		<i>Mini</i>			24		48¹⁾		
<i>sprinklatut ympärivuorokautiset päiväkodit</i>		<i>Mini</i>				36			
<i>Ammatilliset perhekodit³⁾</i>	<i>A131</i>	<i>Mini</i>				36			
<i>Hotellit, loma-, lepo- ja virkistyskodit, muut majoitusliikera- kennukset</i>	<i>A135</i>	<i>Light</i>					36		
- <i>sprinklattu</i>					24				
- <i>sprinklaamaton</i>									
<i>Vuokrattavat lomamökit ja -osakkeet</i>	<i>A140</i>	<i>Mini</i>					48⁴⁾		96⁵⁾
<i>Leirintäalueet</i>							48		
<i>Asuntolat, muut asuntolarakennukset</i>	<i>A145</i>	<i>Mini</i>						60	
<i>Vastaanottokeskukset</i>	<i>A150</i>	<i>Light</i>		12					

1) Avovankilat

2) Poistumisturvallisuusselvityksen arviointi asiakirjavalvontana 3 vuoden välein, valvontakäynti kuuden vuoden välein.

3) Ammatillinen perhehoito on perhehoitoa, jota annetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella ammatillisessa perheko-
dissa. Ammatilliset perhekodit valvotaan 36 kk välein siten, että joka toinen valvonta suoritetaan asiakirjavalvonnalla ja joka toinen valvontakäynnillä.

4) Yritystoimintaa, välitysfirmit

5) Pienemmät kokonaisuudet

Taulukko A2: Opetusrakennusten ja päiväkotien (A2) palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

Palotarkastusten ohjeellinen väli		TUTOR- menetelmä	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Päiväkoti	A200	Mini								
alle 25 paikkaa						36 ¹⁾		60		
25-100 paikkaa						36 ¹⁾				
yli 100 paikkaa						24	36 ¹⁾			
Yleissivistävät oppilaitokset	A205	Mini			24 ²⁾					
Keskiasteen oppilaitokset	A210	Mini			24					
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset	A215	Mini					48			
Muut opetusrakennukset mm. kansanopistot yms.	A220	Mini						60		

- 1) Päiväkodit, jotka on määritelty kohdekokonaisuuksiin luvun 2.5 mukaisesti valvotaan valvontakäynnein 24 kuukauden välein. Tässä yhteydessä tulee lähtökohtaisesti käyttää toiminnanharjoittajan organisaatioon MAX-tason TUTOR-arviointia. Valvontamenetelmä valitaan kuitenkin aina yhteistyössä toiminnanharjoittajan kanssa siten, että menetelmällä saavutetaan mahdollisimman suuri vaikuttavuus ja menetelmä tukee toiminnanharjoittajan omatoimista varautumista. Muina vuosina kohdekokonaisuuksista vastaavien toiminnanharjoittajien turvallisuustyötä tuetaan tarjoamalla toiminnanharjoittajille omatoimiseen varautumiseen liittyvää asiantuntija-apua.
- 2) Yleissivistävät oppilaitokset, jotka on määritelty kohdekokonaisuuksiin luvun 2.5 mukaisesti valvotaan valvontakäynnein tai omavalvonnan keinoin 12 kuukauden välein. Tässä yhteydessä tulee lähtökohtaisesti käyttää toiminnanharjoittajan organisaatioon MAX-tason TUTOR-arviointia. Valvontamenetelmä valitaan kuitenkin aina yhteistyössä toiminnanharjoittajan kanssa siten, että menetelmällä saavutetaan mahdollisimman suuri vaikuttavuus ja menetelmä tukee toiminnanharjoittajan omatoimista varautumista. Muina vuosina kohdekokonaisuuksista vastaavien toiminnanharjoittajien turvallisuustyötä tuetaan tarjoamalla toiminnanharjoittajille omatoimiseen varautumiseen liittyvää asiantuntija-apua.

Taulukko A3: Kokoontumis- ja liiketilojen (A3) palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

<i>Palotarkastusten ohjeellinen väli</i>		<i>TUTOR- menetelmä</i>	<i>6 kk [kpl]</i>	<i>12 kk [kpl]</i>	<i>24 kk [kpl]</i>	<i>36 kk [kpl]</i>	<i>48 kk [kpl]</i>	<i>60 kk [kpl]</i>	<i>96 kk [kpl]</i>	<i>120 kk [kpl]</i>	
<i>Liike- ja tavaratalot, myymälähallit, kauppakeskukset</i> <i>alle 400 m²</i> <i>400-2 499 m²</i> <i>2 500- 9 999 m²</i> <i>10 000 m² – 19 999 m²</i> <i>yli 20 000 m²</i>	A300	<i>Mini</i>								120	
		<i>Mini</i>					48				
		<i>Mini</i>			24						
		<i>Mini</i>		12							
		<i>Mini</i>									
<i>Anniskeluravintolat</i> <i>alle 50 asiakaspaikkaa</i> <i>50-500 asiakaspaikkaa</i> <i>yli 500 asiakaspaikkaa</i>	A305	<i>Mini</i>									
		<i>Mini</i>							96		
		<i>Mini</i>				36					
		<i>Mini</i>		12							
<i>Ruokaravintolat¹⁾</i>	A310	<i>Mini</i>								120	
<i>Teatteri- ja konserttirakennukset</i> <i>paikkaluku yli 300</i> <i>paikkaluku korkeintaan 300</i>	A315	<i>Mini</i>									
		<i>Mini</i>		12							
		<i>Mini</i>					48				
<i>Kirjasto-, museo- ja näyttelyhallirakennukset</i> <i>Kirjastot ja museot</i> <i>Näyttelyhallit</i>	A320	<i>Mini</i>									
		<i>Mini</i>						60			
		<i>Mini</i>			24						
<i>Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset</i>	A325	<i>Mini</i>					48²⁾				
<i>Muut kokoontumISRakennukset, kuten seura- ja kerhoraken- nukset sekä urheilu- ja kuntoilurakennukset, maneesit</i>	A330	<i>Mini</i>						60			

<i>Liikenteen rakennukset</i>	A335	<i>Mini</i>								
<i>lentotermiinaalit ja maanalaiset liikenneasemat³⁾</i>				12	24			60		
<i>muut liikenteen rakennukset⁴⁾</i>								60		

1) Kohteella voi olla anniskelulupa, mutta toiminta on painottunut lounas- tai päivällisruokailuun

2) Tilan sallittu maksimihenkilömäärä voi vaikuttaa tarkastusväliin

3) Lentoasemalla sijaitsevista kiinteistöistä valvotaan henkilöturvallisuudeltaan merkittävimmät kohteet 12 kuukauden välein. Näiden kohteiden määräaikaisen valvonnan lisäksi toteutetaan valvontaa lentoaseman kiinteistöihin 24 kuukauden tai 60 kuukauden välein riippuen kohteen arvioidusta riskitasosta.

4) Esim. maanalaiset pysäköintitilat, ei yksittäiset autokatokset

Liitetaulukko A4. Teollisuus- ja varastorakennusten palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

<i>Palotarkastusten ohjeellinen väli</i>		<i>TUTOR- menetelmä</i>	<i>6 kk [kpl]</i>	<i>12 kk [kpl]</i>	<i>24 kk [kpl]</i>	<i>36 kk [kpl]</i>	<i>48 kk [kpl]</i>	<i>60 kk [kpl]</i>	<i>96 kk [kpl]</i>	<i>120 kk [kpl]</i>		
<i>Energiantuotannon rakennukset alle 1 000 m2 1 000 m2 tai enemmän</i>	A400	Mini										
							60					
				24								
<i>Infrastruktuurin kannalta merkittävät¹⁾</i>	A405	Mini		12								
<i>Teollisuushallit ja muut teollisuusrakennukset alle 1500 m2 1500-4 999 m2 5 000 m2 – 39 999 m2 yli 40 000 m2</i>	A410	Mini						60				
		Mini			24							
		Mini		12								
		Light		12								
<i>Teollisuus- ja pienteollisuustalot alle 1 000 m2 1 000 m2 tai enemmän</i>	A415	Mini								120		
					24							
<i>Varastorakennukset alle 1 000 m2 1 000-9 999 m2 10 000 m2 tai enemmän</i>	A420	Mini								120		
							48					
					24							

1) Myös muut kuin energiahuollon kannalta merkittävät kohteet, kuten kaukolämpö, vesihuolto, maakaasu, teletekniikka jne. Myös YETS-kohteet huomioita esim. Huoltovarmuuskeskuksen varmuusvarastot jne.

Liitetaulukko A5. Maatalousrakennusten palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

<i>Palotarkastusten ohjeellinen väli</i>		<i>TUTOR- menetelmä</i>	<i>6 kk [kpl]</i>	<i>12 kk [kpl]</i>	<i>18 kk [kpl]</i>	<i>24 kk [kpl]</i>	<i>36 kk [kpl]</i>	<i>48 kk [kpl]</i>	<i>60 kk [kpl]</i>	<i>96 kk [kpl]</i>	<i>120 kk [kpl]</i>
<i>Kohteella on aluehallintoviranomaisen ympäristölupa</i>	<i>A500</i>	<i>Mini</i>		<i>12</i>							
<i>Kohteella on kunnan ympäristölupa (alempi raja)</i>	<i>A505</i>	<i>Mini</i>							<i>60</i>		
<i>Erilliset viljankuivaamorakennukset¹⁾</i>	<i>A510</i>	<i>Mini</i>									<i>120</i>
<i>Muut maataloustuotantorakennukset²⁾</i>											<i>120</i>
<i>Muut maataloustuotantorakennukset</i>											

1) Jos kohde ei ole osa ympäristökeskuksen ympäristölupaan liittyvää toimintaa, Käyttöaste tiuhentaa tai harventaa tarkastusväliä

2) Muiden maataloustuotantorakennusten (rakennusluokitus 892, 893, 899) tarkastusväli määritellään tapauskohtaisesti

Tarkennus luokkiin A500 ja A505

Aluehallintovirastossa käsiteltävät lupa-asiat ("ylempi raja") (A500)

Eläinsuojat tai kalankasvatus

- a) eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 75 lypsylehmälle, 200 lihanaudalle, 250 täysikasvuiselle emakolle, 1 000 lihasialle, 30 000 munituskanalle tai 40 000 broilerille taikka muu eläinsuoja, joka lannantuotannoltaan tai ympäristövaikutuksiltaan vastaa vähintään 1 000 lihasian eläinsuojaa
- b) vähintään 2 000 siitosnaarasminkin tai -hillerin taikka vähintään 600 siitosnaarasketun tai -supin taikka vähintään 800 muun siitosnaaraseläimen turkistarha taikka muu turkistarha, joka lannantuotannoltaan tai ympäristövaikutuksiltaan vastaa vähintään 2 000 siitosnaarasminkin turkistarhaa
- c) kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kiloa vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua taikka jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kiloa vuodessa, taikka kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa käsiteltävät lupa-asiat ("alempi raja") (A505)

Eläinsuojat tai kalankasvatus

- a) eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 30 ja alle 75 lypsylehmälle, vähintään 80 ja alle 200 lihanaudalle, vähintään 60 ja alle 250 täysikasvuiselle emakolle, vähintään 60 hevoselle tai ponille, vähintään 210 ja alle 1 000 lihasialle, vähintään 160 uuhelle tai vuohelle, vähintään 2 700 ja alle 30 000 munituskanalle tai vähintään 10 000 ja alle 40 000 broilerille, taikka muu eläinsuoja, joka lannantuotannoltaan tai ympäristövaikutuksiltaan vastaa vähintään 210 ja alle 1 000 lihasialle tarkoitettua eläinsuojaa
- b) vähintään 250 ja alle 2 000 siitosnaarasminkin tai -hillerin taikka vähintään 50 ja alle 600 siitosnaarasketun tai -supin taikka vähintään 50 ja alle 800 muun siitosnaaraseläimen turkistarha taikka muu turkistarha, joka lannantuotannoltaan tai ympäristövaikutuksiltaan vastaa vähintään 250 ja alle 2 000 siitosnaarasminkin turkistarhaa

Liitetaulukko A6. Muiden rakennusten palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

<i>Palotarkastusten ohjeellinen väli</i>		<i>TUTOR- menetelmä</i>	<i>6 kk [kpl]</i>	<i>12 kk [kpl]</i>	<i>24 kk [kpl]</i>	<i>36 kk [kpl]</i>	<i>48 kk [kpl]</i>	<i>60 kk [kpl]</i>	<i>96 kk [kpl]</i>	<i>120 kk [kpl]</i>
<i>Toimistot ja työpaikkatilat</i>	A600	<i>Mini</i>								<i>120</i>
<i>Palo- ja pelastustoimen rakennukset</i>	A605	<i>Mini</i>						<i>60</i>		
<i>Rakennus ei kuulu mihinkään muuhun ryhmään, mutta on kytketty hätäkeskukseen¹⁾</i>	A610	<i>Mini</i>						<i>60</i>		
<i>Palo- ja räjähdysvaaralliset tilat</i>	A615	<i>Mini</i>								
<i>kylmä jakeluasema, ei rakennuksia</i>						<i>36</i>				
<i>jakeluasemat, esim. liikennemyymälät</i>						<i>36</i>				
<i>Seveso-kohteet ja muut vastaavat</i>	A620									
<i>turvallisuusselvityslaitos</i>		<i>Basic</i>		<i>12</i>						
<i>toimintaperiaatelaitos</i>		<i>Basic</i>		<i>12</i>						
<i>lupalaitos</i>		<i>Basic</i>			<i>24</i>					
<i>ilmoituslaitos</i>		<i>Light</i>				<i>36</i>				

<i>kemikaaliratapihat ja satamien vaarallisten aineiden kentät, maaliikenteen logistiikkakeskukset²⁾</i>		<i>Basic</i>	12						
<i>Turvetuotantoalueet</i>	<i>A625</i>	<i>Mini</i>	12						
<i>Kulttuurihistoriallinen rakennus³⁾</i>	<i>A630</i>	<i>Mini</i>	<i>Tapauskohtainen harkinta (oletus 60 kk)</i>						
<i>Muut rakennukset ja kohteet⁴⁾</i>	<i>A635</i>	<i>Mini</i>	60						
<i>Rakennus tyhjillään⁵⁾</i>	<i>A640</i>	-	60						

1) Esim. automaattisella paloilmoinnilla varustetut autohallit

2) Trafi on määritellyt kemikaaliratapihat, logistiikkakeskusten ja -maaliikenneterminaalien tarkastusväliä määriteltäessä on huomioitava ainakin toiminnan laajuus ja mahdollisten vaarallisten aineiden osuus tavaravirrasta

3) Kulttuurihistoriallisesti tärkeiden kohteiden määrittelyssä hyödynnetään Museoviraston vuonna 2012 laatimaa Haag-listaa valtakunnallisesti tärkeistä kohteista.

4) Esim. kaivokset, maanalainen rakentaminen. Tähän kategoriaan sisältyy myös yli 8-kerroksiset asuinrakennukset, joissa pelastustoimen toimintaedellytykset ja poistumisturvallisuuden varmistaminen edellyttää muihin asuinrakennuksiin nähden tehokkaampaa valvontaa.

5) Tyhjillään olevien rakennusten tilanne tarkastetaan viiden vuoden välein ottamalla yhteyttä kiinteistön omistajaan. Mikäli kohde on edelleen tyhjillään, ohjeistetaan kiinteistön omistajaa ottamaan yhteyttä, mikäli rakennus otetaan käyttöön. Samalla annetaan yleistä neuvontaa tyhjillään olevan rakennuksen turvallisuuden varmistamiseksi ja tuhopolttojen torjumiseksi. Tyhjillään oleviin rakennuksiin ei tehdä valvontakäyntiä.

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

Liite B: Yhteenvedo valtakunnalliseen ohjeistukseen tehdyistä valvontavälien muutoksista

Suunnitelmaa on tarkennettu tarkastusvälin muuttamisen osalta siten, että kohteen tarkastusvälin muuttaminen perustuu yhdenmukaisten kriteerien pohjalta tehtyyn arviointiin kohteen turvallisuustasosta TUTOR-menetelmää käyttäen. Työkalun avulla voidaan varmistaa, että kohteen tarkastusvälin muuttaminen toteutetaan tasapuolisesti ja ennakoitavasti (katso liite C).

A1 Ympärivuorokautisessa käytössä olevat kohteet

- Valvontaväleissä on huomioitu automaattinen sammutuslaitteisto siten, että tarkastusväli on pidempi, mikäli kohde on varustettu automaattisella sammutuslaitteistolla.
- Poistettu luokka A120 palvelutalot ja A125 tuettu asuminen ja muut poistumisturvallisuusselvitys-kohteet tarpeettomana ja yhdistetty vanhainkodit, kehitysvammaisten hoitolaitokset –luokkaan.
- Lisätty luokat A150 vastaanottokeskukset ja A131 ammatilliset perhekodit.
- Tarkennettu sprinklattujen avovankiloiden tarkastusväliä (oli 24 kk, nyt 48 kk).

A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit

- Katso muutokset opetusrakennusten ja päiväkotien valvontataajuuteen luvusta 2.5 sekä liitteestä A.

A3 Kokoontumis- ja liiketilat

- Ei muutoksia.

A4 Teollisuus- ja varastorakennukset

- Tarkennettu A410 –luokan pinta-alaperusteisia rajoja siten, että alle 1500m² (ei-pelastussuunnitelmavelvolliset) kohteet kuuluvat vähiten vaativaan kategoriaan (aiempi raja 1000m²). Perusteluna pelastussuunnitelmavelvollisuuden aiheuttamat lisävelvoitteet ja niistä seuraava valvonnan tarve.

A5 Maatalousrakennukset

- Viljankuivaamojen valvontaväli pidennetty 120 kk (huoltovarmuuden kannalta merkittävien valvontaväli 60 kk) perusteluna alueella sijaitsevien kuivureiden keskimäärin alhaiseksi arvioitu käyttöaste.

A6 Muut rakennukset

- Lisätty luokka A640 rakennus ei käytössä.

- Jakeluasemat muutettu tarkastettavaksi 36 kk välein riippumatta siitä, onko kyseessä kylmä jakeluasema vai liikennemyymälä. Peruste muutokselle kohteiden yhtäläinen riskitaso sekä valvonnan keskittämisellä koko ketjun kattavaksi saatava hyöty. Kohteiden valvonta luvun 2.5 periaatteiden mukaisesti.

Liite C: Valvonnan kohdentaminen Tutor – menetelmää hyödyntäen

Pelastusviranomaisen suorittama TUTOR- arviointi perustuu pelastuslain (379/2011) 78 - 85 §:n mukaiseen pelastusviranomaisen valvontavelvoitteeseen. Pelastuslain mukaan viranomaisen tulee määrittää valvontasuunnitelmassa alueensa vaaraa aiheuttaville kohteille valvontatarkastusten määräväli perustuen laadukkaaseen, säännölliseen ja tehokkaaseen riskien arviointiin. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueen kunnissa (Vantaa, Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Nurmijärvi, Mäntsälä, Pornainen ja Tuusula) valvontasuunnitelman mukaisessa arvioinnissa hyödynnetään soveltuvin osin TUTOR -turvallisuustoiminnan riskienarviointimallia.

TUTOR- turvallisuustoiminnan riskienarviointimalli perustuu Euroopan laatupalkintomalliin (EFQM) jota on sovellettu pelastusviranomaisen tarpeisiin. Mallissa arvioidaan kohteen kokonaisvaltaista turvallisuustasoa palo- ja pelastusturvallisuuden sekä varautumisen näkökulmasta. Turvallisuustaso muodostuu asiakkaan määrittelemästä johdon tahtotilasta, turvallisuuden itse arvioista ja viranomaisen suorittamasta arviosta (Light, Basic ja MAX- työkalut).

Kriteeristö ja arviointiasteikko on rakennettu yhteensopivaksi yleisimpien laatu- ja auditointi järjestelmien kanssa (ISO, EFQM, KATAKRI). TUTOR- mallissa pyritään huomioimaan muiden viranomaisten tekemät auditoinnit ja arvioinnit. TUTOR -mallin kriteeristöä on hyödynnetty kansallisen turvallisuusauditointikriteeristön (KATAKRI safety) lähteenä.

TUTOR- turvallisuustoiminnan riskienarviointimalli on kehitetty monitasoiseksi työkaluksi joka pyrkii huomioimaan kohteiden koon, erityispiirteet sekä toiminnanluonteeseen liittyvät riskit. Se ei kuitenkaan aukottomasti tuota oikeaa kuvaa kohteiden turvallisuustason yksityiskohtien osalta (erityisesti painopistealueet kiinteistö- ja turvallisuustekniikka), jonka vuoksi tavanomaisia valvonnan keinoja ei voida sivuuttaa käytettäessä TUTOR- arviointimenetelmää. Kohteisiin tulee suorittaa arvioinnin lisäksi yksityiskohtaisempaa valvontaa (ns. perinteinen palotarkastus) jatkossakin, ja pelastusviranomaisen tulee jatkuvasti ylläpitää riittävää osaamistasoa substanssin osalta.

TUTOR:sta on neljä eri versiota: MINI (työnimi, valmistelu kesken), LIGHT, BASIC ja MAX. Arviointiasteikko ja pääkohdat ovat verrattavuuden takia yhtenevät kaikissa versioissa. MAX versiossa tarkastellaan suuryrityksiä, palvelukokonaisuuksia ja laajoja organisaatiota 23 kriteeristökortin pohjalta. BASIC versiossa tarkasteltavien korttien määrä tippuu 11 kpl:seen ja LIGHT versiossa 8 kpl:seen.

TUTOR- mallissa on arvioinnin painopistealueita kahdeksan kappaletta joiden perusteella muodostetaan kokonaisarvio kohteen turvallisuustasosta asteikolla 1-5. Painopistealueet ovat; hallinnollinen johtaminen,

toiminnallisten riskien arviointi, kiinteistö- ja turvallisuustekniikka, vaatimusten täytyminen, koulutus, dokumentaatiot, viestintä sekä tulokset ja vaikutukset. Jokainen painopistealue sisältää omat kriteeristökohdat (kortit). Kokonaisarvio muodostuu painopistealueiden (painotetulla) keskiarvolla.

Arviointikriteeristön logiikka etenee arviointiasteikon mukaan seuraavasti:

1. Heikko
  - periaatteita, tarpeita ja vaatimuksia ei tunnistettu, henkilöitä ei nimetty
2. Puutteellinen
  - periaatteet, tarpeet ja vaatimukset tunnistettu sekä kirjattu osittain puutteellisesti
  - toiminta sirpaleista
3. Perustaso
  - periaatteet, tarpeet ja vaatimukset tunnistettu, henkilöt nimetty
  - toiminta osa jokapäiväistä toimintaa, raportointi säännöllistä
4. Sitoutunut
  - toiminta osa jokapäiväistä toimintaa, raportointi säännöllistä, johdon rooli korostuu
  - toimintaa kehitetään jatkuvasti
5. Edelläkävijä
  - voidaan puhua järjestelmästä
  - toiminta kiinteä osa kokonaisvaltaista järjestelmää
  - muut ottavat mallia

Arvioinnin tulos vaikuttaa tarkastusväliin ja täten arviointitarkastuksista perittäviin maksuihin. Positiivinen tulos kasvattaa tarkastusväliä ja negatiivinen tiivistää tarkastusväliä. Arviointituloksen vaikutus turvallisuustasoon, kohteen arvioituun riskiluokkaan ja tarkastusväliin esitetään taulukossa 1.

Numeerinen arviointi	Turvallisuustaso	Kohteen riskiluokka	Vaikutus tarkastusväliin
4,1-5,0	Edelläkävijä / sitoutunut	4	Harvennetaan kahdella vuodella
3,1-4,0	Sitoutunut / perustaso	3	Harvennetaan yhdellä vuodella
2,1-3,0	Puutteellinen / perustaso	2	Ei vaikutusta
1,0-2,0	Puutteellinen / heikko	1	Tiivistetään yhdellä vuodella

Taulukko 1. Arviointiasteikko ja vaikutus tarkastusväliin.

Mikäli kohteen oletustarkastusväli on 12 kk ja tarkastusväliä tulisi tästä tiivistää, ryhdytään muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin kohteen turvallisuustason varmistamiseksi.

Luvussa 2.5 kuvattuihin kohdekokonaisuuksiin toteutetaan MAX- tason TUTOR- arviointi valvontakäynnin yhteydessä tai erikseen.

TUTOR Mini-työkalun pilotointi aloitetaan vuonna 2017. Tavoitteena on luoda Light, Basic ja Max-laajuuden työkaluista kevennetty versio, joka soveltuisi kaikkiin valvottaviin kohteisiin. Työkalun avulla saadaan tieto kohteen riskitasosta numeerisesti, jolloin valvontaa voidaan jatkossa paremmin kohdentaa havaittujen riskitasojen perusteella. Työkalun valmistumiseen saakka valvontaa toteutetaan TUTOR Mini –menettelyyn kuuluvissa kohteissa tavanomaisin valvontamenettelyin.

Liitteen A sarakkeissa 2 on esitetty TUTOR- menetelmä, jota kohteen valvonnassa lähtökohtaisesti sovelletaan. Sarakkeessa on vuoden 2017 osalta huomioitu resurssit ja painopisteenä on TUTOR mini –työkalun käyttöönoton pilotointi. Mikäli kohteeseen tehty vastaava tai laajempi TUTOR- arviointi, kuin mitä liitteen A mukainen luokittelu määrittelee, uutta arviointia ei tarvitse tehdä ennen kuin edellisestä arvioinnista on kulu-
nut 36 kk. Liitteen A sarakkeessa 2 mainitusta menetelmästä voidaan poiketa, mikäli erityisestä syystä muun valvontamenetelmän käyttö sovellu kohteeseen paremmin. TUTOR- arviointi päivitetään, kun 36 kk on kulu-
nut edellisen TUTOR- arvioinnin suorittamisesta seuraavan palotarkastuksen yhteydessä.